

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

החלטה 09-20

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ - עו"ד לילך מהודר

לבין:

הנקבל

ד"ר מיכאל זיס

ע"י ב"כ - עו"ד ערן אביטל

ה ח ל ט ה

העובדות

1. בין השנים 2012 – 2014 עסק הנאשם, יחד עם אחרים, בסחר אברים, בכך שפעלו לארגון השתלות בניגוד להוראות החוק דהיינו, נטילת איברים מתורמים חיים אשר קבלו תמורה כספית עבור נטילת האיבר מגופם, והשתלת אותם איברים באנשים אחרים אשר אינם קרובי משפחתם (להלן: **השתלה לא חוקית**).

2. הנקבל, ד"ר מיכאל זיס, רופא במקצועו, פעל על מנת לבחון התאמת התורם לנתרם, וכן תיאם את הטסתם למדינה בה התבצעה ההשתלה הבלתי חוקית. הנקבל העניק ארשת מקצועית לתרומות הבלתי חוקיות, והוא אשר דאג להצלבת תורמים אל מול נתרמים והפנה התורמים לביצוע בדיקות דם ובדיקות אחרות. הנקבל היה בקשר ישיר עם הנתרמים וכן עם חלק מהתורמים, במישרין או בעקיפין, ובהזדמנויות שונות אף שילם בעצמו לתורם את התמורה בעד הכליה שתורם. מלווה מטעמו היה מלווה את התורמים והנתרמים בנסיעותיהם לחו"ל לביצוע ההשתלה, בדרך כלל בטורקיה.

3. עוד התברר, כי הנקבל פעל לתרגום מסמכים מזויפים ע"י נוטריון, על מנת להציג מצג כוזב לוועדה בבית החולים, כאילו יש קרבה משפחתית מדרגה ראשונה בין התורם לבין הנתרם, וזאת כדי להציג את ההתרמה כחוקית, למרות שבאף אחד מהמקרים לא הייתה קרבה משפחתית בין התורם לנתרם.

פסיקת בתי המשפט

4. בגין מעשיו אלה, הוגש נגד ד"ר זיס, ביום 19.8.14 כתב אישום לבית המשפט המחוזי בבאר שבע (ת.פ. 28516-08-14), בו יוחסו לו 17 עבירות של קשירת קשר לבצע עוון, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק); עשר עבירות של סחר באברים ותיווך לסחר באברים, ושמונה עבירות של ניסיון לסחר באברים – עבירות לפי חוק השתלת איברים, תשס"ח-2008. כמו כן, יוחסו

לנאשם, ד"ר מיכאל זיס, עבירות נוספות של עושק, שימוש במסמך מזויף, זיוף בנסיבות מחמירות, הלבנת הון, ועוד, הכל כמפורט בכתב האישום שהוגש נגדו.

5. בעוד משפטו של הנאשם מתנהל בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ורישיונו לעסוק ברפואה אף הותלה ע"י מנכ"ל משרד הבריאות - הוא חזר לסורו והמשיך לבצע את העבירות של סחר באיברים. הוגש נגדו כתב אישום נוסף לבית משפט השלום בפ"ת (ת.פ. 40524-11-16), והדיון בו אוחד עם תיק בבית המשפט בבאר שבע.

6. ביום 13.2.18 נגזר דינו של הנאשם בשני התיקים גם יחד, כדלהלן:

מאסר בפועל לתקופה של חמש שנים;
12 חדשי מאסר ע"ת למשך שלוש שנים;
פיצוי למתלוננים בשני התיקים בסך כולל של 390,00 ש"ח.

7. בגזר הדין ציין בית המשפט לחומרה את התנהגותו של הנקבל, בין היתר בזו הלשון:

"אין ספק כי החלק המרכזי ביותר בשתי הפרשיות הוא חלקו של הנאשם 3 (הנקבל – א.ס.)... מדובר ברופא, שעשה שימוש בשמו, בתוארו, בקשריו ובכישוריו הרפואיים לשם הגשמת העבירות, זאת גם לאחר שהושעה מעיסוק ברפואה. הוא פעל בעיקר מול החולים, בפן הכספי והבריאותי, נעזר בשותפיו לצורך איתור תורמים ושליחתם לבדיקות, ופעל לאיתור התאמה בין תורם לנתרם ולשליחת מלווה מטעמו לניתוח שהתבצע בחו"ל. בנוסף פעל לזיוף מסמכים רשמיים של מדינת ישראל ולאישורם אצל נוטריון או בית משפט לצורך הצגת מצג שווא בדבר קשר משפחתי בין התורם לנתרם, זאת בכוונה להונות את הרשויות בטורקיה כדי שיאשרו את ביצוע הניתוח".

עוד ציין בית המשפט בגזר הדין את:

"הניצול הציני שניצל הנאשם 3 את הכשרתו ותוארו כרופא לצורך הענקת ארשת מקצועית למעשים, כאשר בפועל בחלק מהמקרים הוא התעלם מבעיות רפואיות של התורמים או הנתרמים, שהתגלו רק בבית החולים בטורקיה".

דו"ח ועדת המשמעת

8. בעקבות הרשעתו של ד"ר זיס בבית המשפט, הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' איתמר גרוטו, ביום 4.3.18, קובלנה כנגדו, על כך שהורשע בעבירה פלילית, וכן על כך שגילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיפים 141(1) ו- (5) לפקודת הרופאים. הנקבל הודה באשמה, ובפני הוועדה נשמעו טיעונים לעונש בלבד.

9. בבואה להמליץ על העונש לו ראוי הנקבל, ציינה ועדת המשמעת – בהרכב פרופ' יהודה סקורניק – יו"ר, פרופ' אליעזר קיטאי ועו"ד זמירה גולדנר – חברים, בדוח שהגיש ביום 13.12.20, את חומרת מעשיו של הנקבל ואת הפגיעה הקשה באמון הציבור במקצוע הרפואה. הוועדה ציטטה, בין היתר, מפסק הדין של ביהמ"ש המחוזי בבאר שבע, כדלהלן:

"הנקבל, ביחד עם אחרים, פעל במסגרת רשת מאורגנת, מסודרת ושיטתית, שלכל אחד מהם היה תפקיד מוגדר. תפקידו של הנקבל, כרופא, היה להעניק ארשת מקצועית לתרומות האיברים הבלתי חוקיות..."

" הנקבל, ביחד עם אחרים, הורשע גם בעבירת העושה, לאור ניצול מצוקתם הכלכלית של התורמים, רובם ככולם שקועים בחובות של מאות אלפי שקלים, וניצול מצוקתם של הנתרמים, כדי לקבל דמי תיווך עבור השתלת הכליה".

10. עוד קבעה הוועדה, לגבי התיק הנוסף שנדון בבית המשפט בפתח תקווה, כי הנקבל פעל כ"ראש הרשת" והוא "גילה מעורבות, יוזמה ודומיננטיות באיתור החולים הזקוקים להשתלת כליה, והציע להם לקבל כליה מתורם חי תמורת תשלום כספי".

לדעת הוועדה: "בצד חומרת המעשים קיים גם חשש להסתבכות חוזרת של הנקבל. הנקבל הוכיח במעשיו כי הוא חוזר ומבצע עבירות, ללא מורא החוק".

11. הוועדה התחשבה גם בנסיבותיו האישיות של הנקבל, כבן 65, נשוי ואב לבת 25. על רקע מעורבותו בפלילים והקשיים הכלכליים אליהם נקלע, התערערה מערכת יחסיו עם אשתו ובתו, וכיום הוא מנסה לשקם את קשריו המשפחתיים.

12. הוועדה מסכמת את עמדתה בזו הלשון:

"תפקידה של ועדת המשמעת הוא להגן על טוהר המקצוע, להתוות כללים של מותר ואסור ולסמן גבולות ברורים בכל מקרה של סטייה אסורה. המשקל הניתן לנסיבותיו האישיות של הנקבל, קטן ככל שהעבירה חמורה יותר ופוגעת ביסוד מרכזי של המקצוע. במקרה שלפנינו, חטא הנקבל בשורה של עבירות חמורות הנוגעות לתפקידו כרופא, תוך פגיעות בגוף וסיכון חיי אדם, לאורך זמן, באופן שיטתי ועבור בצע כסף"

סוף דבר, ממליצה הוועדה בפני שר הבריאות על ביטול רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואה.

החלטה

13. התנהגותו של הנקבל בפרשיות הרבות שיוחסו לו, בהן עסק לאורך זמן בסחר באיברים, תוך ניצול מצוקתם הקשה, הן של התורמים (כלכלית) והן של הנתרמים (בריאותית) – קשה וחמורה בעיניי, לאין שיעור. הנקבל מעל קשות בתפקידו כרופא, ובמקום לסייע לבני אדם להחלים ולהתרפא, פגע בהם קשות – הן מבחינה רפואית והן מבחינה כלכלית – כל זאת מתוך תאוות בצע חסרת מעצורים. אין ספק, כי הנקבל שכח זה מכבר את שבועת הרופא, כמו גם קודים בסיסיים של אתיקה ומוסר, ורמס אותם ברגל גסה.

14. הנקבל לא בחל בשום אמצעים כדי להשיג את מטרותיו הנפשעות, ואף פעל לתרגום מסמכים מזויפים ולקבלת אישורם ע"י נוטריון ואף בבית משפט. כל זאת, על מנת להציג מצג כוזב לוועדה בבית החולים, כאילו יש קרבה משפחתית מדרגה ראשונה בין התורם לבין הנתרם, וזאת כדי להציג את ההתרמה כחוקית, למרות שבאף אחד מהמקרים לא הייתה קרבה משפחתית לנתרם.

15. לא זאת אף זאת – הנקבל הוסיף חטא על פשע, בכך שבעת שהתנהל נגדו המשפט בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ושעה שרישיונו לעסוק ברפואה הותלה מנהלית ע"י מנכ"ל משרד הבריאות – הוא חזר לסורו ושב וביצע את אותן עבירות ממש של סחר באיברים. לא בכדי ציינה הוועדה בחוות דעתה המפורטת והמנומקת כהלכה, כי: "בצד חומרת המעשים קיים גם חשש להסתבכות חוזרת של הנקבל. הנקבל הוכיח במעשיו כי הוא חוזר ומבצע עבירות, ללא מורא החוק".

אמור מעתה – אין מדובר בכשלון מקרי וחד פעמי, כי אם בעבריינות מתמשכת, שיטתית ומאורגנת, תוך פריקת כל עול של חוק, מוסר ואתיקה, וכל זאת למען בצע כסף.

16. סבורני, כי הוועדה שקלה כהלכה את כל השיקולים הרלוונטיים בפרשה זו, תוך שנתנה היבט בכורה לאינטרס הציבורי, המחייב הטלת ענשים כבדים ומרתיעים בגין עבירות כגון אלה, המבוצעות על ידי רופא, תוך אי מילוי תפקידו.

אמת נכון, כי נדירים הם המקרים בהם יש מקום לבטל את רישיונו של רופא לעסוק ברפואה לצמיתות, ובכך לקפח את מקור פרנסתו. אולם נראה בעיניי, כי זהו אחד המקרים הבולטים בהם ראוי לעשות שימוש באמצעי המשמעת החריף ביותר הקבוע בחוק. אין לו לנקבל אלא להלין על עצמו, שכן הוא שהביא עליו את התוצאה הקשה, במו ידיו.

אשר על כן, הנני מחליט לאמץ את המלצת הוועדה, ומורה על ביטול רישיונו של הנקבל, ד"ר מיכאל זיס, מלעסוק ברפואה.

ניתן היום 22.12.20, ז' טבת תשפ"א.

יש להפיץ החלטה זו, כמקובל.

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)